
Aluehallitus, § 262, 12.10.2023

Kehittäminen ja yhteistyö -lautakunta, § 49, 01.11.2023

§ 49

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen tuottavuusohjelma, luonnosversion lausunto

IUHVA Dno-2023-3519

Aluehallitus, 12.10.2023, § 262

Liitteet

- 1 Itä-Uudenmaan tuottavuusohjelma, luonnos 5.10.2023
- 2 Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen tuottavuusohjelma, luonnos 5.10, taustamateriaali

Valmistelu ja lisätiedot: hyvinvointialuejohtaja Max Lönnqvist,
etunimi.sukunimi(at)itauusimaa.fi

Aluevaltuusto hyväksyi hyvinvointialueen vuoden 2023 talousarvion kokouksessaan 13.12.2022. Talousarviovuoden 2023 vuosikatteen ennustettiin olevan noin -26,5 miljoonaa euroa. Kuluvan vuoden sekä taloussuunnitelmavuosien alijäämän kattaminen vaatii toiminnassa sellaisia muutoksia, joilla voidaan hidastaa arvioitua kustannusten kasvua. Nyt laadittavan tuottavuusohjelman tavoitteena on määrittää tuottavuustoimenpiteet talouden tasapainottamiseksi 2026 mennessä.

Tuottavuusohjelmaa on valmisteltu kesän ja syksyn 2023 aikana. Työskentelyn myötä on tunnistettu keskeiset tuottavuus- ja uudistumiskohteet sekä luotu toimenpiteet niiden edistämiseksi. Hyvinvointialueen tukena valmistelussa on toiminut ulkopuolinen asiantuntija, Nordic Healthcare Group (NHG).

Haastatteluiden sekä laajan työpajatyöskentelyn myötä tunnistettiin erilaisia uudistumis- ja tuottavuustoimenpiteitä. Tuottavuusohjelmaluonnos jakautuu rakenteellisesti seitsemään tuottavuuskärkeen, joiden alla on 30 tuottavuuskohdetta. Kukin tuottavuuskohde sisältää yhden tai useamman tuottavuustoimenpiteen, joiden tarkoitus on kuvata niitä konkreettisia hankkeita tai tekemisiä, joilla tuottavuuskohteissa kuvattu muutos viedään käytäntöön. Näitä tuottavuustoimenpiteitä on tunnistettu kauttaaltaan lähes 200 kappaletta.

Tuottavuuskärjet ovat seuraavat:

1. Palvelurakenteen kehittäminen toiminnanohjauksen ja palveluintegraation keinoin
2. Ennaltaehkäisevä, hyvinvointia ja terveyttä edistävä palvelutarjonta
3. Väestön tarpeeseen vastaava monipuolinen palveluiden verkosto
4. Kokonaisuutta palveleva monipuolinen tuotantorakenne ja sitä tukeva hankintaosaaminen
5. Hyvinvoiva henkilöstö – arvostettu työnantaja
6. Hyvinvointialueen tiedolla johtamisen kehittäminen
7. Ydintoimintaa tukeva tukipalvelukokonaisuus

Tuottavuusohjelman seitsemän tuottavuuskärjen yhteenlaskettu, alustava kustannushyötyarvio vuoteen 2026 mennessä on noin 28 M€. Arvio sisältää myös lyhyen aikavälin kustannusten karsimisen toimenpiteitä, kustannusten kasvun hidastamiseen.

Tuottavuusohjelmaluonnos on liitteenä.

Ehdotus

Hyvinvointialuejohtaja:

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen aluehallitus käy lähetekeskustelun tuottavuusohjelmaluonnoksesta sekä pyytää luonnoksesta lausunnot lautakunnilta ja vaikuttamistoimielimiltä 13.11.2023 mennessä.

Kokouskäsitely

Esittelijä tarkensi liitteenä olevaa tuottavuusohjelmaluonnosta siten, että se jaetaan selkeästi lausuttavaan osioon ja taustamateriaaliosioon, ennen lausunnon lähettämistä.

Päätös

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen aluehallitus kävi lähetekeskustelun tuottavuusohjelmaluonnoksesta sekä päätti pyytää luonnoksesta lausunnot lautakunnilta ja vaikuttamistoimielimiltä 13.11.2023 mennessä.

Kehittäminen ja yhteistyö -lautakunta, 01.11.2023, § 49

Liitteet

- 1 Itä-Uudenmaan tuottavuusohjelma, luonnos 5.10.2023
- 2 Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen tuottavuusohjelma, luonnos 5.10, taustamateriaali

Valmistelu ja lisätiedot:

kehittämisjohtaja Katja Blomberg, etunimi.sukunimi@itauusimaa.fi

Itä-Uudenmaan aluehallitus on käsitellyt kokouksessaan 12.10.2023 tuottavuusohjelmaluonnosta, ja pyytää siitä kehittäminen ja yhteistyö -lautakunnan lausuntoa.

Kehittäminen ja yhteistyö -lautakunta antaa lausuntonsa, joka pureutuu tuottavuusohjelman seitsemään tuottavuuskärkeen.

Ehdotus

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kehittäminen ja yhteistyö -lautakunta lausuu tuottavuusohjelmasta seuraavasti:

Kehittäminen ja yhteistyö -lautakunta kiittää tuottavuusohjelman valmistelusta ja mahdollisuudesta antaa kommentteja luonnokseen. Valmistelussa on mahdollistettu laajasti hyvinvointialueen henkilöstön ja päättäjien osallistuminen valmisteluun.

Kehittäminen ja yhteistyö -lautakunta kiinnittää huomiota siihen, että tuottavuusohjelman tavoitteet ja toimenpiteet on esitetty selkeästi, mutta niiden kustannusvaikuttavuuden arviointi ja ennakointi on haastavaa.

Lautakunnan toimivallan ja tehtävien näkökulmasta lausunnossa korostuvat erityisesti tuottavuusohjelman painopistealueet yksi (palvelurakenteen kehittäminen toiminnanohjauksen ja palveluintegraation keinoin), kaksi (ennaltaehkäisevä, hyvinvointia ja terveyttä edistävä palvelutarjonta) ja kuusi (hyvinvointialueen tiedolla johtamisen kehittäminen).

Painopisteessä yksi yhtenä tuottavuusmekanismina ja konkreettisenä toimenpiteenä kuvataan HUS:n kanssa yhteiset hoidon porrastuksen periaatteet, hoitopolut ja käytännöt suurimpien volyymien ja kalliimpien palveluiden osalta. Lautakunta kiinnittää huomiota siihen, että pelkkä kuvaaminen ei riitä, vaan lisäksi tarvitaan jatkuvaa seurantaa ja arviointia tavoitteen toteutumiseksi.

Painopisteessä yksi toimenpiteenä mainitaan myös "siirretään ikääntyneiden palveluissa palvelukäytön painopistettä yhteisölliseen asumiseen." Lautakunta toteaa, että onnistuakseen ja kustannusvaikutukset maksimoiden tavoite edellyttää ennakoivaa ja tiivistä vuoropuhelua ja yhteistä tahtotilaa alueen kuntien, yritysten ja kolmannen sektorin kanssa.

Painopisteen kaksi toimenpiteet ovat luonteeltaan sellaisia, että niiden kustannussäästöjen realisoituminen saattaa olla ajankohtaista vasta ennakoitua myöhemmin. Lautakunta muistuttaa, että tämä tulee huomioida tuottavuusohjelman tavoitteita ja kustannusvaikuttavuutta arvioitaessa.

Painopisteessä kaksi toimenpiteinä mainitaan yhteistyö kolmannen sektorin ja kuntien kanssa. Lautakunta korostaa, että tuottavuuteen voidaan joissain tilanteissa vaikuttaa myös yritysten kanssa tehtävän yhteistyön avulla eikä yritysyritysyritystä ole syytä jättää mainitsematta painopisteen kohdalla.

Painopisteen kuusi osalta lautakunta toteaa, että tässä kokonaisuudessa voidaan saavuttaa merkittäviä kustannussäästöjä. Ennen kaikkea painopisteen kuusi tuottama säästö kohdistuu päällekkäisen manuaalisen työn vähenemiseen ja vapauttaa erityisesti henkilöstöresursseja toteutuessaan.

Hallintosäännön mukaisten tehtäviensä mukaisesti lautakunta pyytää lisäksi huomioimaan, että tuottavuusohjelma ei saa aiheuttaa riskejä asiakas- ja potilasturvallisuudelle tai laatu- ja valvontaohjelman, hyvinvointialuestrategian, palvelustrategian tai palvelutasopäätöksen edellyttämälle laatu- ja palvelutasolle.

Kokouskäsitely

Pöytäkirjaan merkittiin, että lautakunta piti kokousta klo 19.00-19.10 ja neuvottelutauon klo 19.34-19.51.

Jäsen Eila Kohonen teki jäsen Hannu Vihreäluodon kannattamana lisäesityksen lausuntoehdotukseen lauseen "Painopisteessä yksi toimenpiteenä mainitaan myös siirretään ikääntyneiden palveluissa palvelukäytön painopistettä yhteisölliseen asumiseen" jälkeen: "Lautakunta toteaa, että onnistuakseen tässä tavoitteessa, pitää huomioida ikäihmisten kasvava määrä ja heidän toimintakyvyn tukeminen ja

ylläpitäminen oikea-aikaisilla ja riittäväillä ennaltaehkäisevillä palveluilla. Lautakunta toteaa, että onnistuakseen tässä tavoitteessa, tarvitaan ennakoivaa ja tiivistä yhteistyötä ja tahtotilaa hyvinvointialueen kuntien, yritysten ja järjestöjen kanssa."

Lisäyksesitystä kannatettiin yksimielisesti.

Jäsen Mikko Nieminen teki jäsen Mari Lotilan ja Benny Engårdin kannattamana lisäyksesityksen lausuntoehdotukseen liittyen tuottavuusohjelmaluonnoksen seitsemänteen tuottavuuskärkeen kohtaan 3. Ateria-/ravintopalveluiden keskittäminen: "Lautakunta katsoo, että ateriapalvelujen keskittäminen on yksi vaihtoehto ateriapalvelujen kehittämiseksi, alueellinen kattavuus ja hyvät paikalliset käytännöt huomioon ottaen. Kehitetään hyvinvointialueen ateria- ja ravintopalveluiden nykyisiä malleja päällekkäisten kustannusten vähentämiseksi ja ydintoimintaa tukevien tukipalveluiden optimoimiseksi. Selvitetään nykyisten ja vaihtoehtoisten mallien vaikutukset potilasturvallisuuteen, ydintoimintaa harjoittavan henkilöstön työnkuvaan, asiakkaiden hyvinvointiin, sekä hyvinvointialueen veto- ja pitovoimaan vallitsevan hoitajapulan olosuhteissa."

Suoritettussa äänestyksessä pohjaesitys sai 6 ääntä ja lisäyksesitys 6 ääntä. Puheenjohtajan ääni ratkaisi ja pohjaesitys voitti.

Äänestys

JAA = pohjaesitys

EI = lisäyksesitys

JAA

Eila Kohonen, Ilkka Luusua, Piia Malmberg, Nina Uski, Hannu Vihreäluoto, Charlotta Engblom

EI

Benny Engård, Heljä Pulli, Jyrki Loijas, Mari Lotila, Mikko Nieminen, Pamela Stenberg

Päätös

Kehittämisjohtaja:

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kehittäminen ja yhteistyö -lautakunta lausuu tuottavuusohjelmasta seuraavasti:

Kehittäminen ja yhteistyö -lautakunta kiittää tuottavuusohjelman valmistelusta ja mahdollisuudesta antaa kommentteja luonnokseen. Valmistelussa on mahdollistettu laajasti hyvinvointialueen henkilöstön ja päättäjien osallistuminen valmisteluun.

Kehittäminen ja yhteistyö -lautakunta kiinnittää huomiota siihen, että tuottavuusohjelman tavoitteet ja toimenpiteet on esitetty selkeästi, mutta niiden kustannusvaikuttavuuden arviointi ja ennakointi on haastavaa.

Lautakunnan toimivallan ja tehtävien näkökulmasta lausunnossa korostuvat erityisesti tuottavuusohjelman painopistealueet yksi (palvelurakenteen kehittäminen toiminnanohjauksen ja palveluintegraation keinoin), kaksi (ennaltaehkäisevä,

hyvinvointia ja terveyttä edistävä palvelutarjonta) ja kuusi (hyvinvointialueen tiedolla johtamisen kehittäminen).

Painopisteessä yksi yhtenä tuottavuusmekanismina ja konkreettisenä toimenpiteenä kuvataan HUS:n kanssa yhteiset hoidon porrastuksen periaatteet, hoitopolut ja käytännöt suurimpien volyymien ja kalliimpien palveluiden osalta. Lautakunta kiinnittää huomiota siihen, että pelkkä kuvaaminen ei riitä, vaan lisäksi tarvitaan jatkuvaa seurantaa ja arviointia tavoitteen toteutumiseksi.

Painopisteessä yksi toimenpiteenä mainitaan myös ”siirretään ikääntyneiden palveluissa palvelukäytön painopistettä yhteisölliseen asumiseen.” Lautakunta toteaa, että onnistuakseen tässä tavoitteessa, pitää huomioida ikäihmisten kasvava määrä ja heidän toimintakyvyn tukeminen ja ylläpitäminen oikea-aikaisilla ja riittävillä ennaltaehkäisevillä palveluilla. Lautakunta toteaa, että onnistuakseen tässä tavoitteessa, tarvitaan ennakoivaa ja tiivistä yhteistyötä ja tahtotilaa hyvinvointialueen kuntien, yritysten ja järjestöjen kanssa.

Painopisteen kaksi toimenpiteet ovat luonteeltaan sellaisia, että niiden kustannussäästöjen realisoituminen saattaa olla ajankohtaista vasta ennakoitua myöhemmin. Lautakunta muistuttaa, että tämä tulee huomioida tuottavuusohjelman tavoitteita ja kustannusvaikuttavuutta arvioitaessa.

Painopisteessä kaksi toimenpiteinä mainitaan yhteistyö kolmannen sektorin ja kuntien kanssa. Lautakunta korostaa, että tuottavuuteen voidaan joissain tilanteissa vaikuttaa myös yritysten kanssa tehtävän yhteistyön avulla eikä yritysyritysyritystä ole syytä jättää mainitsematta painopisteen kohdalla.

Painopisteen kuusi osalta lautakunta toteaa, että tässä kokonaisuudessa voidaan saavuttaa merkittäviä kustannussäästöjä. Ennen kaikkea painopisteen kuusi tuottama säästö kohdistuu päällekkäisen manuaalisen työn vähenemiseen ja vapauttaa erityisesti henkilöstöresursseja toteutuessaan.

Hallintosäännön mukaisten tehtäviensä mukaisesti lautakunta pyytää lisäksi huomioimaan, että tuottavuusohjelma ei saa aiheuttaa riskejä asiakas- ja potilasturvallisuudelle tai laatu- ja valvontaohjelman, hyvinvointialuestrategian, palvelustrategian tai palvelutasopäätöksen edellyttämälle laatusolulle.

Muutoksenhakukielto

§49

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta.

Sovelletaan lakia hyvinvointialueesta, lainkohta: § 141.